

חלק א'
חוזים על פי דיני התורה
הרב דוד בס

פרק ראשון: תוקפם ההלכתי של חוזים (בעיית "קנין דברים").....	36
א. הצגת הבעיה.....	36
1. כללי.....	36
2. התחייבות להתנהגות מסוימת.....	37
3. התחייבות כספית.....	42
4. התחייבות למכור.....	47
5. התחייבות לבצע עבודה.....	47
6. סיכום ומסקנות.....	48
ב. דרכי פתרון.....	50
1. התחייבות ממונית מותנית ("קנס").....	50
2. שבועה.....	53
i. כללי.....	53
ii. צורת השבועה וניסוחה.....	54
3. יתרונותיהן וחסרונותיהן של הדרכים השונות.....	55
פרק שני: הדרכים בהן נוצרת עיסקא.....	60
א. כללי.....	60
ב. חובת רישומה של עסקת מקרקעין.....	72
פרק שלישי: התנאות תנאים.....	75
א. דרישות פורמליות.....	75
1. תנאי כפול.....	75
2. "הן קודם ללאו".....	76
3. תנאי קודם למעשה – בסדר המלים.....	77
4. "דבר שאפשר לקיימו".....	77
5. התנאות המעשה – ולא שינוי הדין.....	79
ב. זמן ההתנאה.....	79

80.....	ג. זמן שכלול החוזה ("חלות").....
80.....	ד. אסמכתא.....
85.....	פרק רביעי: ריבית והצמדה.....
85.....	א. כללי.....
87.....	ב. שימוש המוכר בממכר עד סיום ביצוע התשלומים.....
88.....	ג. קנס פיגורים.....
88.....	1. קנס פיגורים קצוב מראש.....
89.....	2. קנס התופח והולך עם הזמן.....
92.....	ד. הצמדה.....
92.....	1. הצמדה לממד.....
92.....	א. הצגת הבעיות.....
92.....	ב. הפתרונות האפשריים.....
93.....	2. הצמדה למטבע זר.....
93.....	3. שילוב הצמדות שונות.....
94.....	ה. היתר עיסקא.....
94.....	1. כללי.....
96.....	2. בעיות הלכתיות.....
98.....	3. סיכונים אפשריים.....
102.....	פרק חמישי: שונות.....
102.....	א. הסכמה מראש על התדינות לפי החוק.....
106.....	ב. נטל הראיה.....
109.....	ג. קנין שמבטל מקצתו.....
111.....	ד. סתירה בין לשונות שונים בחוזה.....
112.....	ה. הסכם בוררות.....
118.....	ו. שמיטת כספים.....
118.....	ז. גובה הפיצויים בגין הפרת חוזה.....
119.....	ח. יפוי כח בלתי חוזר.....
120.....	ט. כללי הפרשנות.....
122.....	י. עילות ביטול.....
128.....	סיכום קצר ותמציתי של עיקרי החיבור.....

129.....	הסכמה על התדיינות לפי דיני מדינת ישראל.....	נספח א':
138.....	הצמדה למדד בעת אינפלציה (תוספת עיון).....	נספח ב':
139.....	מבוא.....	
141.....	חלק ראשון: האם יש איסור ריבית בהצמדה למדד?	
141.....	א. הצגת הבעיות.....	
141.....	ב. ערכו המוחלט של המטבע.....	
148.....	ג. השפעתו של "דינא דמלכותא" על שאלת ההצמדה למדד.....	
148.....	1. הצגת הבעיה.....	
152.....	2. שאלת קיומה של הבעיה במדינת ישראל.....	
157.....	3. עמדת הדין הישראלי ביחס לחייב הפורע בזמנו.....	
163.....	4. מסקנה.....	
163.....	ד. "סאה שהזלה".....	
165.....	ה. ההבדל בין עליית המדד לבין ירידת ערך הכסף.....	
168.....	ו. סיכום.....	
169.....	חלק שני: בעיית "דבר שאינו קצוב".....	
169.....	א. הצגת הבעיה.....	
170.....	ב. שאלת "דבר שאינו קצוב" ביחס להצמדה למדד.....	
172.....	סיכום נספח ב'.....	
173.....	דוגמאות (טופסי חוזים המנוסחים בהתאם להלכה ותוספות נלוות).....	נספח ג':
175.....	א. טופס חוזה מכר דירה.....	
192.....	ב. טופס חוזה שכירות דירה.....	
206.....	ג. הוראות טכניות הקשורות בהכנת הטפסים ובחתימתם.....	
207.....	ד. מענשה קנין.....	
208.....	ה. שבועה.....	
209.....	ו. הסכם בוררות.....	
	ז. "קנס פיגורים" הגדל בהדרגה	
214.....	הערות הרב זלמן נחמיה גולדברג.....	נספח ד':

ריבית בתאגידים

הרב ישראל בן שחר הרב יאיר הס

- מבוא
- 236.....הצגת הנושא
- 237.....נושאי הדין
- 237.....תיאור מבנה חברה בע"מ ופעילותה
- פתח דבר
- 237.....פרק ראשון: הבעלות על נכסי חברה בע"מ ופעילותה
- 242.....חלק א': עצם הבעלות
- 250.....חלק ב': האחריות
- 254.....חלק ג': חברה ממשלית
- 256.....סיכום:
- 257.....פרק שני: הערבון המוגבל
- 257.....העדר חיוב האישי
- 259.....אפשרות ההפסד
- 261.....קבלת אחריות מצד המלוה
- 263.....שותפות
- 263.....סיכום
- פרק שלישי: הלוואה ע"י שליח
- 265.....חלק ראשון: עצם הדין (שיטות החוות דעת, המשנה למלך, החתם סופר)
- 271.....חלק שני: מרכיבי הדין
- 272.....א. גורמים אחרים המייחסים את המעשה לשליח
- 274.....ב. פקיד כשליח
- 276.....ג. מהות העבירה
- 278.....חלק שלישי: הנתק בין הלווה למלווה
- 279.....סיכום
- פרק רביעי: שותפות גויים בחברה
- 281.....דין א' "כספך"
- 284.....דין ב': רוב גויים
- 286.....דין ג': ברירה, חלוקה
- 289.....דין ד': אדעתא דנפשיה קעביד
- 290.....דין ה': אין שליחות לגוי
- 293.....סיכום

294.....	סיכום ומסקנות.....
297 ...	נספח א'
297.....	לפרק שני, דיון בראיות האחרונים.....
297.....	חלק א': הגדרת חיובי חברה בע"מ.....
300.....	חלק ב': המלזה את הכהן.....
300.....	חלק ג': פרדיסא.....
308.....	חלק ד': בתי ערי חומה.....
314.....	חלק ה': משכון.....
	חלק ו': רב חמא
324.....	סיכום.....
330.....	נספח ב'
330.....	א. יעוד חלק מרווחי החברה לצרכי מצווה.....
330.....	ב. החשבת הריבית כשכר טרחה והוצאות.....
331.....	ג. מנהג מבטל הלכה.....
332.....	רשימת המקורות.....

התוקף ההלכתי של חוקי המדינה

הרב ישראל בן שחר הרב יאיר הס

342.....	מבוא
344.....	פרק ראשון: משפט המלך.....
344.....	מיהו המלך.....
345.....	סמכויות החקיקה.....
347.....	מסקנות הפרק.....
348.....	פרק שני: דינא דמלכותא דינא.....
349.....	הגדרת "מלכות".....
351.....	הגדרת הדין.....
348.....	א. דין מחייב.....
360.....	ב. דין השווה לכל.....
361.....	מסקנות הפרק.....
363.....	פרק שלישי: תקנות הקהל.....
364.....	1. תקנות על פי החלטת הרב.....
367.....	2. נוכחות כולם בעת התקנת תקנות.....
369.....	3. אישור אדם חשוב.....
374.....	4. תקנות שבין אדם לחברו.....
374.....	5. הפסולים ל"טובי העיר.....
375.....	מסקנות הפרק.....
377.....	פרק רביעי: מנהג.....
378.....	יסוד חיוב המנהג.....
380.....	מנהג הסותר דין תורה – מנהג ותיקין.....
382.....	מנהג הנרבע מחקיקה.....
384.....	מסקנות הפרק.....
385.....	סיכום המאמר.....